

Γνωστικοί Διδακτικοί στόχοι:

- *Γνώση*: να αναγνωρίζουν οι μαθητές την έννοια των φράσεων από το πρωτότυπο κείμενο και να ανακαλούν τη μετάφραση του κειμένου.
- *Κατανόηση*: να ερμηνεύουν και να εξηγούν οι μαθητές το βαθύτερο νόημα των βασικών εννοιών του κειμένου.
- *Εφαρμογή*: να εφαρμόζουν οι μαθητές τις γνώσεις που απέκτησαν αναλύοντας το κείμενο (λχ. προκειμένου να επιχειρηματολογήσουν υπέρ ή κατά της απόφασης του Σωκράτη).
- *Ανάλυση*: να συζητούν οι μαθητές για τη στάση που κράτησε ο Σωκράτης και να τη συγκρίνουν με παρόμοιες καταστάσεις.
- *Σύνθεση*: να σχεδιάζουν και να οργανώνουν οι μαθητές –ανάλογα με τον ρόλο που έχουν αναλάβει– γραμμή κατά ή υπέρ του Σωκράτη.
- *Αξιολόγηση*: να αξιολογούν και να κρίνουν οι μαθητές το θέμα της εφαρμογής των νόμων και τα κίνητρα που δίνει η κοινωνία σε κάθε εποχή στους πολίτες για να τους τηρούν.

Ψυχοκινητικοί στόχοι:

- Να συνεργαστούν οι μαθητές στο πλαίσιο υλοποίησης ομαδικών εργασιών.
- Να εμπλακούν οι μαθητές στη διαδικασία μάθησης και να συμμετέχουν ενεργά, απαντώντας σε ερωτήματα ή θέτοντας δικά τους.

Συναισθηματικοί στόχοι:

- Να κατανοήσουν οι μαθητές την αξία της ομαδικής δουλειάς για την αποτελεσματική διεκπεραίωση μιας εργασίας.
- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές την αναγκαιότητα κατανόησης και κριτικής αντιμετώπισης της στάσης του Σωκράτη.
- Να διευκολύνουμε την εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία μαθητών με χαμηλή επίδοση ή απομονωμένων από τους υπόλοιπους συμμαθητές τους.

Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΩΡΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η προετοιμασία

1. Στο στάδιο της προετοιμασίας αναλύουμε λεπτομερώς στους μαθητές τα βήματα που θα ακολουθήσουν, τις ενέργειες που θα εκτελέσουν, καθώς και τον τρόπο που θα αξιολογούνται. Είναι πολύ σημαντικό να έχουν οι μαθητές πλήρη επίγνωση της διαδικασίας, διότι έτσι τους είναι ευκολότερο να εμπλακούν ενεργά σε αυτή.

2. Εισάγουμε και ασκούμε τους μαθητές μας στις βασικές αρχές λειτουργίας του *moodle*. Επιμένουμε στην παρουσίαση των δυνατοτήτων του, που θα

χρησιμοποιήσουμε στην πορεία των μαθημάτων, όπως ο *χώρος συζητήσεων (forum)* και ο *χώρος συνεργασιών (wiki)*. Παράλληλα, αναρτούμε στο moodle μια παρουσίαση του χειρισμού του, ώστε να είναι προσβάσιμη στους μαθητές, όποτε τη χρειαστούν.

3. Προετοιμάζουμε τη συγκρότηση ομάδων μαθητών, η οποία θα συντελέσει στην εμπλοκή όλων των μαθητών και στην ανάπτυξη συνεργατικού κλίματος στη σχολική τάξη.

1η διδακτική ώρα

Πριν από την 1^η διδακτική ώρα

1. Παρακολούθηση ταινιών: Οι μαθητές καλούνται να παρακολουθήσουν ταινίες σχετικά με το θέμα της ενότητας που θα αναλυθεί κατά το πρώτο μάθημα. Αυτό θα κεντρίσει το ενδιαφέρον τους.

Προτεινόμενες ταινίες: Πλάτωνος, Απολογία Σωκράτους <http://www.youtube.com/watch?v=JzOUGJVOPj4> και <http://www.youtube.com/watch?v=AwErq8ZnCPE>.

2. Δημιουργία βιβλίου: Μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα διαδικτυακό βιβλίο, με συναφή κεφάλαια (λχ. Διαλεκτική, Ο Σωκράτης και ο φιλοσοφικός στοχασμός κτλ.), στο οποίο οι μαθητές μας θα κληθούν να περιηγηθούν, αντλώντας χρήσιμες πληροφορίες.

3. Χρήση του χώρου συζητήσεων (*forum*): Οι μαθητές συζητούν μέσω *forum* για τις πρώτες τους εντυπώσεις και για τις προσδοκίες τους για τα μαθήματα που θα ακολουθήσουν. Το *forum* μπορεί να εμπλουτιστεί με μια εικόνα, που θα προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών.

Σε αυτό τον χώρο συζητήσεων τίθενται ερωτήματα για τα οποία καλείστε να διατυπώσετε την απάντησή σας

Κατά την 1^η διδακτική ώρα

Ο εκπαιδευτικός παροτρύνει τους μαθητές να εκφράσουν τη γνώμη τους σχετικά με τις ταινίες που παρακολούθησαν ή με τα θέματα που μελέτησαν στο διαδικτυακό βιβλίο. Εκμαιεύει την άποψή τους για πτυχές του θέματος, τις οποίες έχει μελετήσει ο ίδιος πρωθύστερα σφαιρικά, ώστε να είναι σε θέση να συζητήσει γόνιμα τα επιχειρήματά τους.

Στη φάση αυτή μεταφράζεται το κείμενο και αναλύονται τα βασικά νοήματά του. Παράλληλα, πραγματοποιείται ανταλλαγή απόψεων, διευκρινίζονται νοήματα και αξιολογούνται σχετικές ιδέες. Το *moodle* υποστηρίζει τη φάση αυτή ως εργαλείο προβολής του πρωτότυπου κειμένου, πάνω στο οποίο ο εκπαιδευτικός μπορεί, επιλέγοντας τα κατάλληλα σημεία, να προβάλλει παράθυρα με τη μετάφραση ή με γλωσσικά και ερμηνευτικά σχόλια, καθώς και να προκαλεί διάλογο σχετικά με αυτά.

2η διδακτική ώρα

Πριν από τη 2^η διδακτική ώρα

1. Χρήση του εργαλείου ενότητα: Το *moodle* δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να παρουσιάσει λεξιλογικούς-ετυμολογικούς, συντακτικούς και γραμματικούς κανόνες, με τη λογική των αναδυόμενων παραθύρων ή με ό,τι άλλο, ο ίδιος κρίνει απαραίτητο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση της ενότητας 9, το υλικό –όπως ορίζεται από τους διδακτικούς στόχους της ενότητας στο βιβλίο του καθηγητή– πρέπει να αφορά:

- α. το λεξιλογικό – ετυμολογικό μέρος: επαναληπτικές ασκήσεις βασισμένες στον λεξιλογικό πλούτο του κειμένου
- β. τη γραμματική – σύνταξη: τον χαρακτηρισμό των δευτερευουσών προτάσεων και τα βασικά στοιχεία των ονοματικών προτάσεων (εισαγωγή, εκφορά, συντακτική λειτουργία). Σε κάθε περίπτωση, έμφαση δίνεται στη σύνδεση αρχαίας και νέας ελληνικής γλώσσας.

Στη δραστηριότητα αυτή προσθέτει αξία η δυνατότητα πλοήγησης κατ' επιλογή του μαθητή, αλλά και σύμφωνα με τις οδηγίες του εκπαιδευτικού, εφόσον σε κάποια σημεία ο μαθητής μπορεί να επιλέξει λχ. εάν θα μεταβεί στη σελίδα με τη γραμματική ή τη συντακτική αναγνώριση του κειμένου, ενώ σε άλλα σημεία θα πρέπει να ακολουθήσει την πλοήγηση που έχει ορίσει ο εκπαιδευτικός, ως κατάλληλη ροή για τη μελέτη του. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα να καθορίζεται ο ελάχιστος χρόνος παραμονής σε κάποια ενότητα, πριν επιτραπεί η μετάβαση σε άλλη. Παράλληλα, στο τέλος κάθε ενότητας, ο εκπαιδευτικός μπορεί να θέτει ερωτήματα κλειστού τύπου στους μαθητές του, ώστε να διαπιστώνει τον βαθμό στον οποίο έχουν κατανοήσει τα υπό μελέτη φαινόμενα.

2. Δημιουργία λεξικού: Ζητείται από τους μαθητές η δημιουργία λεξικού όρων, όπως διαλεκτική, μαιευτική μέθοδος, νόμοι, δίκη κτλ. Για την ερμηνεία των όρων μπορούν να αναζητήσουν στοιχεία σε εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, διαδικτυακές πηγές ή και στο βιβλίο του *moodle* που μελέτησαν στο 1^ο μάθημα. Η ερμηνεία των όρων συνοδεύεται και από την ετυμολογία τους, η οποία ανάλογα με την περίπτωση –και πάντα με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού– δίνει την ευκαιρία για επανάληψη φαινομένων που έχουν εντοπιστεί σε προηγούμενες ενότητες. Η συμμετοχή στη δραστηριότητα αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως μετρήσιμο αξιολογικά μέγεθος, εφόσον έχουν γνωστοποιηθεί στους μαθητές οι σχετικοί όροι. Χρήσιμο είναι οι μαθητές να εργαστούν και σε ομάδες, ώστε να ενισχυθεί η εμπλοκή στη διαδικασία αυτών που έχουν χαμηλή επίδοση ή που παραμένουν στο περιθώριο της τάξης.

3. Δημιουργία δραστηριότητας-παιχνιδιού: Υπάρχει η δυνατότητα, ο εκπαιδευτικός να κατασκευάσει ένα παιχνίδι –λχ. κρεμάλα, σταυρόλεξο κ.ά.– μέσω του *moodle*, στο οποίο οι μαθητές αναμένουμε να εμπλακούν εύκολα, ώστε να μάθουν παίζοντας. Τα παιχνίδια μπορούν να αντλούν υλικό από το λεξιλογικό–ετυμολογικό μέρος της ενότητας ή από τα αντίστοιχα γραμματικά–συντακτικά φαινόμενα.

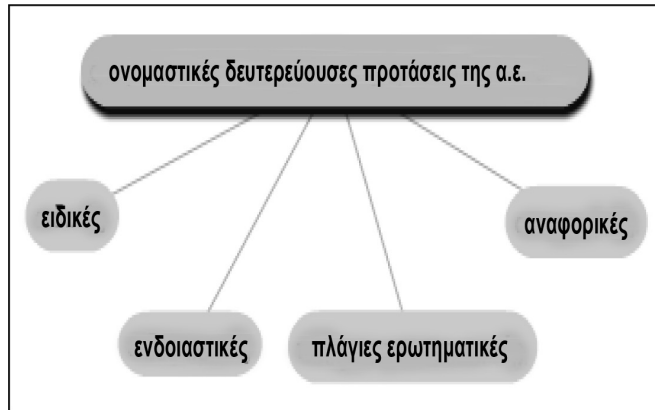
4. Χρήση του χώρου συζητήσεων (*forum*): Οι μαθητές σχολιάζουν τις παραπάνω δραστηριότητες στον χώρο συζητήσεων.

Κατά τη 2^η διδακτική ώρα

1. Χρήση του εργαλείου ενότητα: Οι μαθητές έχουν ήδη εξοικειωθεί με το εργαλείο αυτό. Στην τάξη, με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, μπορούν να εμπεδώσουν τα υπό μελέτη φαινόμενα. Παράλληλα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να σχολιάσει στο σύνολό τους τις λανθασμένες ή σωστές απαντήσεις τους στα ερωτήματα που ακολουθούν κάθε ενότητα, γεγονός που συμβάλλει σε μια ουσιαστική ανατροφοδότηση των ίδιων και του εκπαιδευτικού.

2. Δημιουργία δραστηριότητας-παιχνιδιού: Οι μαθητές έχουν ασκηθεί ήδη στα παιχνίδια, πριν από το μάθημα. Τώρα, λοιπόν, μπορούμε να τους ζητήσουμε να συνεισφέρουν στην κατασκευή των παιχνιδιών ατομικά ή –προτιμότερο– σε ομάδες. Η ενεργός συμμετοχή τους έχει προφανή, θετικά παιδαγωγικά αποτελέσματα.

3. Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη: Ο εννοιολογικός χάρτης αποτελεί διαγνωστικό εργαλείο για την ανίχνευση και αναπαράσταση των γνώσεων. Μέσα από τον εννοιολογικό χάρτη που σχεδιάζουν οι μαθητές ομαδοσυνεργατικά, ο εκπαιδευτικός μπορεί να διακρίνει τις ερμηνείες ή τις παρερμηνείες, που εμποδίζουν την αναδόμηση των πρότερων γνώσεων και να προσαρμόσει τις διδακτικές τακτικές του, ώστε να διευκολύνει την απόκτηση της νέας γνώσης.

Ο εννοιολογικός χάρτης μπορεί, λοιπόν, να αποτελέσει ένα εργαλείο αξιολόγησης της μάθησης και της γνωστικής αλλαγής, μετά τη διδακτική παρέμβαση.

4. Τεστ διαμορφωτικής αξιολόγησης: Με ένα τεστ για τα υπό μελέτη λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα, που περιλαμβάνει ερωτήσεις κυρίως κλειστού τύπου (σωστού - λάθους, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης κ.ά.) αλλά και σύντομης απάντησης, μπορούμε να δίνουμε άμεσα ανατροφοδότηση στους μαθητές μας, εξηγώντας όχι μόνο την ορθότητα ή μη της απάντησής τους, αλλά και αναλύοντας την σωστή απάντηση, με κείμενο, εικόνες κ.ά.

3η διδακτική ώρα

Πριν την 3^η διδακτική ώρα

1. Δημιουργία βιβλίου: Στο βιβλίο, θα μπορούσαν να παρατεθούν για περαιτέρω μελέτη από τους μαθητές, παράλληλα κείμενα, όπως το παρακάτω:

Οι Νόμοι μιλούν στον Σωκράτη

«Σκέψου λοιπόν, Σωκράτη», θα έλεγαν ίσως οι νόμοι, «αν είναι αλήθεια αυτό που λέμε, ότι δηλαδή δεν είναι δίκαια αυτά που επιχειρείς τώρα εναντίον μας. Εμείς σε γεννήσαμε, σε αναθρέψαμε, σε εκπαιδεύσαμε και μεταδώσαμε σε σένα και σε όλους τους άλλους πολίτες όσα καλά πράγματα μπορούσαμε. Όμως κάναμε σαφές ότι έχουμε δώσει την εξουσία σε όποιο Αθηναίο θέλει, αφού περάσει τη δοκιμασία και δει όσα γίνονται στην πόλη και εμάς τους νόμους, αν δεν του αρέσουμε, να πάρει τα πράγματά του και να πάει όπου θέλει [...] Όποιος όμως από τους πολίτες παραμείνει, ενώ βλέπει με ποιο τρόπο διεξάγουμε τις δίκες και γενικά κυβερνάμε την πόλη, εμείς προϋποθέτουμε ότι έχει συμφωνήσει μαζί μας έμπρακτα να εκτελεί αυτά που διατάζουμε· και εμείς υποστηρίζουμε ότι όποιος δεν υπακούει αδικεί τριπλά: δείχνει ανυπακοή σε μας που τον γεννήσαμε και τον αναθρέψαμε και, ενώ συμφώνησε να μας υπακούει, ούτε αυτό κάνει ούτε μας πείθει ότι δεν κάνουμε κάτι σωστά...» (Πλάτων, Κρίτων, 52c-e)